

Talousarvio 2024

Elämänlaatulautakunta 21.09.2023 § 115
485/02.02.00.01/2023

Valmistelija

Liikuntapäällikkö Roope Marski

Talousarvion tavoitteet ja keinot

Oriveden kaupunkistrategia on marraskuussa 2017 päivitetty vuoteen 2030 tähtäävänä ja sen mukaan Oriveden visiona on olla Aktiivisten ihmisten kiinnostava kaupunki luonnon keskellä. Strategian mukaan palvelulupauksemme on, että Oriveden kaupunki uudistuu kuntalaislähtöisesti ja toimii vastuullisesti.

Oriveden kaupungin strategia päivitettiin ja uusi visio sekä tavoitteet julkaistiin syksyn 2022 aikana.

Elämänlaatu- ja palvelujen talousarvion tavoitteissa on huomioitu uuden strategian palvelulupaukset:

- Vahvistamme elinvoimaamme
- Edistämme asukkaiden hyvinvointia
- Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi

Kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2023 organisaatiouudistuksesta, joka astuu voimaan 1.1.2024. Uudistuksen myötä kaupungin organisaatioon tulee yksi uusi palvelualue "Hyvinvointi- ja elämänlaatu- ja palvelut" ja palveluista vastaa hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta. Palvelualueen johtajana toimii hyvinvointijohtaja ja hänen varahenkilönään liikuntapäällikkö.

Hyvinvointi- ja elämänlaatu- ja palvelujen palvelualueen keskeisin yhteinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tarkoittaa toimia, joilla ylläpidetään ja parannetaan väestön terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säädetään mm. kuntalaissa ja kyse on kunnan yhdestä lakisääteisestä perustehtävästä. Monialainen, onnistunut hyvinvoinnin edistäminen edellyttää toimivia rakenteita, osaamista, riittäviä palveluja ja hyvinvoinnin edistämistyön resursointia. Myös järjestöillä, yhdistyksillä sekä seuroilla on merkittävä rooli hyte-työssä, ja kolmannen sektorin toimijat ovatkin palvelualueen keskeinen yhteistyökumppani.

Oriveden kaupunkistrategian tavoitteet, vahvistamme elinvoimaamme, edistämme asukkaiden hyvinvointia sekä johdamme innovatiivisesti ja kestävästi, ovat pohjana palvelualueen vuodelle 2024 asetetuille tavoitteille ja toimenpiteille. Myös hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2022-2025 ohjaa palvelualueen toimintaa ja kehittämistä.

Hyvinvointi- ja elämänlaatu- ja palvelut jakaantuvat kahteen tulosalueeseen, hyvinvointipalveluihin ja elämänlaatu- ja palveluihin.

Hyvinvointipalvelut-tulosalueeseen sisältyy kustannuspaikat, joihin on kirjattu koko palvelualueen yleiset hallinnon kustannukset (mm. palkat, toimistokulut, lautakunta), vaikuttamistoimielimet (vanhus- ja vammaisneuvosto), avustukset sekä hyte-työn koordinointiin ja

maahanmuuttopalvelujen järjestämiseen liittyvät kustannukset. Lisäksi tulosalueeseen sisältyy työllisyyspalvelujen tulosityksikkö.

Työllisyyspalvelut: Tehtävänä on työllisyyden edistäminen Orivedellä. Toimintaa toteutetaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun, etsivän nuorisotyön, velvoitetyöllistämisen ja nuorten kesätyöllistämisen avulla. Työllisyyspalvelut tekevät laaja-alaisesti moniammatillista yhteistyötä erilaisissa alueen verkostoissa. Orivesi on mukana Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilussa, jossa osa tiettyjä asiakasryhmiä koskevista TE-toimiston tehtävistä siirrettiin lainsäädännöllä kuntien tehtäviksi. Toimintaa ohjaa Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta 1269/2020. Etsivässä nuorisotyössä tavoitteena on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria sellaisten palvelujen ja tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuun, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaa sekä pääsyään koulutukseen ja työelämään. Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Oriveden ja Juupajoen alueelle. Toimintaa ohjaa Nuorisolaki 1285/2016.

Elämänlaatupalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Oriveden seudun Kansalaisopisto: Tavoitteena on tarjota monipuolista kurssitoimintaa ja matalankynnyksen harrastamisen mahdollisuuksia kuntalaisille Oriveden, Juupajoen ja 1.1.2024 alkaen Kuhmoisten alueella. Kansalaisopiston toiminta mahdollistaa elinikäisen oppimisen periaatteen ja tarjoaa puitteet yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen kannustavaan toimintaan. Kansalaisopistotoiminta on osa ennaltaehkäisevän ja hyvinvointia edistävän työn kokonaisuutta Orivedellä. Opetuksen saavutettavuuden tila on tavoitteena säilyttää ennallaan ja tätä tavoitetta tukee kurssimaksujen säilyttäminen kohtuullisina. Kansalaisopisto edistää asukkaiden hyvinvointia, uudistaa toimintatapoja ja -kulttuuria ja asiakaslähtöisyyttä sekä vahvistaa kunnan vetovoimaisuutta. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen ovat kansalaisopiston toiminnan ydintä. Kansalaisopiston toimintaa ohjaa Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998 ja laki taiteen perusopetuksesta 633/1998

Kirjasto: Tehtävänä on aineiston lainaustoiminta sekä teemalliset tapahtumat ja näyttelyt sekä varhaiskasvatus- ja kouluyhteistyö. Kirjasto avaa ovet sivistykseen, oppimiseen sekä virkistykseen ja sitä kautta hyvinvointiin. Kirjasto säilyttää ja välittää yhteistä kulttuuriperintöä. Kirjasto tarjoaa kuntalaisille digineuvontaa sekä tietokoneiden käyttömahdollisuutta mm laskujen maksuun sekä toimii kuntalaisille neuvontapisteinä, kaupungin infopisteen puuttuessa. Kirjasto edistää ja turvaa demokratiaa ja tasa-arvoa. Oriveden kirjastotoimeen kuuluu lisäksi Eräjärven sivutoimipiste. Toimintaamme ohjaa Kirjastolaki 1492/2016.

Oriveden kaupungin Kulttuuripalvelut: Kulttuuripalvelujen tehtävänä on suunnitella, kehittää ja tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita. Kulttuuripalvelut edistää kulttuurin hyvinvointia vaikutuksia vahvistamalla asukkaiden yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta. Kulttuuripalvelut pyrkii laajaan yhteistyöhön paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa huolehtien monipuolisesti kuntalaisten hyvinvoinnista ja osallisuudesta. Kulttuuripalvelujen toimintaa ohjaa Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

Liikuntapalvelut: Tehtävänä on perustaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja, kehittää mahdollisuuksien mukaan lähiliikuntamahdollisuuksia ja ohjattua toimintaa sekä osallistua aktiivisesti seura- ja hanketoimintaan. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus,

yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat samoin kuin ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys. Toimintaamme ohjaa Liikuntalaki 390/2015.

Nuorisopalvelut: Tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliselle nuorisotoiminnalle Orivedellä. Nuorisopalvelut tukevat lasten ja nuorten kasvua itsenäisiksi, yhteistyökykyisiksi ja vastuuntuntoisiksi ihmisiksi luomalla toimintaa nuorille sekä tukemalla lasten ja nuorten parissa toimivia järjestöjä ja yhdistyksiä esimerkiksi toimintakorvausten muodossa. Nuorisopalveluiden järjestämä nuorisotalotoiminta, leirit, retket, tapahtumat ja nuorisovaltuustotoiminta ovat keskeinen osa nuorisotoimintaa, jonka tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja tehdä heistä vastuuntuntoisia kansalaisia. Toimintaamme ohjaa Nuorisolaki 1285/2016.

Muut talousarvioon vaikuttavat asiat:

Talousarviota vuodelle 2024 laadittaessa on otettu huomioon 1.1.2024 tuleva johtamisjärjestelmämuutos. Organisaatiomuutoksesta johtuen työllisyyspalvelujen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön koordinoinnin sekä maahanmuuttajapalvelujen kustannukset sekä hyvinvointijohtajan palkkakulut on siirretty kaupunginhallituksen alta hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnalle. Lisäksi lautakunnan kustannukset ja avustukset on siirretty elämänlaatupalvelujen hallinnosta uuden palvelualueen hallinnon kustannuspaikalle. Talousarviossa on myös huomioitu Orveden kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitetyt huomiot.

Talousarviossa 2024 on pyritty huomioimaan yleinen kustannusten nousu, palkkakulujen nousu sekä vuokrien korotukset. Palvelujen määrällistä tasoa ei ole nostettu. Talousarvion nousu edelliseen vuoteen verrattuna on kokonaisuutena 341.741 € (10,3 %), josta 181.010 € kuluu henkilöstökuluihin ja 95.406 € vuokran korotuksiin. Lisäksi kaupungin uutena tehtävänä on vastata maahanmuuttopalveluista, joihin ei ole vuonna 2023 varattu lainkaan määrärahaa.

Elämänlaatupalvelujen toiminnassa merkittävää osaa esittävät myös hankekokonaisuudet (liikunta- ja nuorisopalvelujen yksiköt), joiden hakuajat ajoittuvat budjetin laadinnan ulkopuolelle, hankerahoitus on tämänhetkisen tiedon mukaan hallitusohjelman mukaan laskemassa, eikä näitä hankkeita ole huomioitu erikseen talousarvion laadinnassa. Mahdollisien hankkeiden omarahoitus järjestetään tarvittaessa käyttötalouden puitteissa.

Toimivalta

Esittelijä

Liikuntapäällikkö Roope Marski

Päätösehdotus

1. Elämänlaatulautakunta hyväksyy Hyvinvointi- ja elämänlaatupalvelualueiden talousarviotavoitteet
2. Elämänlaatulautakunta merkitsee tiedokseen investointisuunnitelman 2024
3. Elämänlaatulautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan toimintakatteeksi -3.664.699 €, toimintatuottojen ollessa 486.900 € ja toimintakulujen -4.151.599 €.

Käsittely

Käsittelyn aikana elämänlaatulautakunnan jäsen Irma Koskela teki muutosesityksen, että Merikanto-opiston kuntaosuutta nostetaan 15.000 eurolla 56.000 eurosta 71.000 euroon perusteluna toimintatason pitäminen

nykyisellä tasolla. Lautakunta hyväksyi Irma Koskelan tekemän muutosesityksen yksimielisesti.

Päätös

Elämänlaatulautakunta hyväksyi päätösehdotuksen kohdat 1 ja 2 ehdotuksen mukaisesti. Kohtaan 3 elämälaatulautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan toimintakatteeksi -3.679 699 €, toimintatuottojen ollessa 486.900 € ja toimintakulujen -4.166.599 €. Toimintakatteessa ja toimintakuluissa on huomioitu Irma Koskelan tekemä muutosesitys.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jussi Viljanen siirtyi Teams-kokouksesta kokoustilaan klo 19.02 ja nuorisovaltuuston edustaja poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 19.26.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokous keskeytettiin tauon ajaksi klo 19.35-19.52.

Merkittiin pöytäkirjaan, että hyvinvointijohtaja Tuija Peurala ja työllisyyspalvelujen päällikkö Meri Soikka olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 20.30.
